

Den långa färden

Jim Danielsson &

Han har paddlat 101 884 km, gjort 22 366 eskimåsvängar och rundat 1450 fyrar med sin kajak. Jim Danielsson är en levande legend inom svensk långfärdspaddling och har en dokumentationsglädje som är oöverträffad. Tidningen Paddling drog ett färdstreck till Solna för att träffa Jim.

NÄR JIM DANIELSSON stod på toppen av sin karriär som fastighetsmäklare bestämde han sig för att radikalt förändra sin livsföring. Bara sju år tidigare, så sent som vid 48 års ålder, hade han köpt sin första kajak. Snart därefter började han tänka i termer av att om han vore oberoende av sitt arbete skulle han vilja ge sig iväg på en lång färd.

Varje morgon tog han tunnelbanan, och trots att det var närmare från T-centralen, steg han av vid Kungsträdgården för att få promenera längs kajerna in till Nybroplan och upp till det fashionabla kontoret på Birger Jarlsgatan. Under åren hade han närt en dröm inom sig.

– Jag tittade ut över vattnet och såg ibland segelbåtar som var långfärdsutrustade och jag visste att det inte riktigt var min grej, men så tittade jag bort mot Stockholms inlopp och tänkte att någon gång... någon gång, ska jag komma inpaddlande därifrån från en väldigt lång färd från främmande hav, berättar Jim med drömmande blick.

Under lång tid hade han sparat i en pensionsförsäkring som vid 55 års ålder föll ut och gjorde honom försörd resten av livet. Jim stängde dörren till sitt kontor för sista gången, lade den skraddarsydd kostymen på hyllan och gav sig ut på sitt livs äventyr – en solopaddling från norsk-ryska gränslöden Jakobselv runt hela Skandinavien och in i Finska viken till gränsen mot Ryssland och sedan hem igen till Ulvsundasjön i Mälaren.

Några år senare kom han ut med en bok om färden – 148 dagar i havskajak – som blev en modern svensk äventyrsklassiker och gav Jim stjärnstatus bland långfärdspaddlare.

AVSTÅNDET FRÅN ATT vara ett framgångsrikt affärslejon i Stockholms city, klädd i skraddarsydd kostym och italienska läderskor, till att befinna sig ensam i kajak längs den öde och oskyddade norska

NR	RES	RES	RES	RES	STARTPUNKT
1	1	7	7	7	Skarvöborg
2	2	12	19	19	Lilla Selvöten
3	3	11	30	30	Källhagen
4	4	17	47	47	Brunnsviken Kuddö
5	5	25	72	72	Käppala, Lidingö
6	6	28	100	100	Stokandsöarna
7	7	15	115	115	Stokandsöarna

Så började loggandet.

Loggboken!

Med den mekaniska mätaren kan Jim lätt räkna ut hur långt han paddlat. Jim avrundar alltid neråt och dessutom är det alltid raka linjer som gäller – vilket betyder att han med största sannolikhet paddlat en bra bit längre än 100 000 km.

kusten kan tyckas vara långt, men Jims intresse för friluftsliv grundades redan i barndomen. Han föddes i Småland och växte upp intill en insjö där han tillsammans med sin bror gav sig ut på äventyr. De gjorde segel till en gammal eka med hjälp av en mörkblå rullgardin med dödskallemärke på, och blev redan då sjöfarare på den lilla sjön, inspirerade av den tidens pojkböcker med äventyrare och indianer.

En dag 1943 när Jim var tio år kom sonen till skräddaren i byn med en kajak som gick smidigt och lätt i vattnet. Jim förundrades över denna smäckra farkost och gick till sin pappa och sa att han ville köpa en kajak. Fadern satte in en annons men fick aldrig något svar och det skulle dröja många år innan drömmen uppfylldes.

Jim växte upp under enkla förhållanden och efter långa dagar då han arbetat hårt på gården, vaggades han till sömns i drängstugan av ljudet från de betande kornas koskällor. Han hade en hink med vatten i stugan för att tvätta sig med och ibland när han vaknade på mornarna var vattnet täckt av is. Det var detta enkla och naturnära leverne som Jim längtade tillbaka till när han bestämde sig för att ge sig ut på sitt stora äventyr.

FRÅN BONDDRÄNG GICK Jims karriär via motorcykelbud i Stockholm och privatchaufför i England till långtradarchaufför i Europa. En gång lastade han hos ett företag i Nacka inför en körning till München. Han backade in och gick upp på lastkajen och pratade med lagerkillarna som var jättetrevliga. Senare en vacker dag under en körning nere på autobahn bestämde Jim sig för att lastbilschaufför inte var något han ville syssla med resten av livet. Han skulle börja studera juridik och efter avslutad utbildning startade han en egen fastighetsmäklarfirma.

Mindre än två år efter att Jim varit i Nacka med långtradaren och lastat kom han tillbaka i en vit Jaguar XJ6 med sexcylindrig motor och svängde upp vid samma industrihus.

– Jag tittade på lastkajen, kände igen några av killarna och morsade på dem. Sedan tog jag hissen upp och gick in i styrelserummet och förhandlade med hela styrelsen om försäljning av hela det stora huset. Och då tänkte jag, vilken förmån för mig att få se livet från två sådana sidor. Att se det bästa på båda sidor, för killarna på lagret hade en enorm kunskap om allt gods och material och styrelsen var ju beroende av dem och killarna på lagret var beroende av styrelsen, berättar Jim.

Allting har två sidor och detta är något som Jim har stor erfarenhet av utifrån sin bakgrund. Han har både arbetat som bonddräng och mött näringslivets toppar i Stockholm. Därigenom har han fått en värdefull förmåga att se på problem från olika håll.

BÅDE JIMS FAR och farfar skrev dagbok och han har följt i deras fotspår genom att från tio års ålder själv föra dagbok under 50 års tid. Numera gör han det inte längre eftersom han ändå tycker sig skriva så mycket annat.

Sedan han började paddla kajak för han en loggbok över varenda kilometer han har paddlat sedan starten. Loggboken och Jims iver att dokumentera sina paddlingar har blivit hans

adelsmärke. I loggboken för han in varje dags paddling i form av bland annat antal kilometer, antal eskimåsvängar, kajak, sjösättningsplats, och totalt paddlade kilometer. Utifrån dessa noteringar kan Jim sedan få fram intressant statistik över till exempel när han gjort de längsta dagsetapperna eller vilka som är de mest frekventerade sjösättningsplatserna. Dessutom ritar han in varje tur på karta med en speciell färg för varje år, som sedan återkommer i cykler eftersom färgerna så småningom inte räckte till. De inritade turerna kallar Jim för färdstreck och han tillämpar ett strikt regelverk som säger att varje ny påbörjad tur måste utgå från ett redan existerande färdstreck. På så vis kommer alla färdstreck att sitta ihop i ett enda gigantiskt nätverk.

– Många säger att ”du är ju inte klok”. Ja det är nog riktigt, säger jag. Jag försvarar mig inte längre jag bara håller med, säger Jim och skrattar.

Vid en första anblick kan den ihärdighet med vilken Jim dokumenterat nästan vartenda paddeltag han tagit verka en smula överdriven, nästan på gränsen till absurd. Men då glömmar man bort att i princip alla experter inom långfärdspaddling och navigation på havet rekommenderar att man för en detaljerad logg över sina färder eftersom den så småningom kommer att innehålla helt ovärderlig information för planering av framtida turer. Skillnaden mot Jim är bara att han har förfinat loggbokstekniken och upphöjt den till en egen konstform. Varje kartblad och sjökort blir till ett eget konstverk med ett myller av färdstreck i sprakande färger som korsar de öppna vattnen och omsluter öarna. Till och

med siffrorna blir vackra när man tänker på fullständigheten i Jims dokumentation som sträcker sig ända tillbaka till det första paddeltaget.

– En del de säger att det är kilometerjakt och prestationsångest. Då har jag vänt på det med tanke på ett sammanträde jag hade i finansvärlden. Nej det är inte prestationsångest, det är prestationsglädje.

FÖRUTOM ALL DEN praktiska nytan, såsom att kunna bedöma tid och distanser vid längre överfarter eller avgöra hur mycket proviant som fordras för en given sträcka så tycker Jim helt enkelt att det är så himla roligt med loggboken.

– Jag brukar skoja med min fru Gun och säga att nu återstår det bästa, nu får jag fylla i min loggbok, säger Jim med glimten i ögat.

Lika noggrann som Jim är när det gäller att efteråt dokumentera sina paddlingar, lika noggrann är han när det gäller förberedelserna inför paddlingen. Inför sin första verkliga långfärd 1989 insåg han att han var tvungen att vara väldigt väl förberedd såväl fysiskt och mentalt som utrustningsmässigt. Därför tränade Jim eskimåsväng nere i Ulvsundasjön så länge det gick innan isen blev för tjock. På detta sätt kunde han genom träning förebygga den köldchock som lätt uppstår vid ett kallt ofrivilligt dopp. Jim stannade inte heller vid detta, utan när isen lagt sig fortsatte han att varje dag duscha så kallt som kranvattnet medgav under ett helt år innan färden för att hårda kroppen mot kyla.

– I början tyckte man det var ruskigt men sen när man råkade vrida på det varma vattnet tyckte man det var jolmigt och lite äckligt.

JIMS ALLA FÄRDER och bedrifter har gjort honom vida omtalad bland långfärdspaddlare. Men Jim understryker ödmjukt att han bara är en vanlig man som tycker om att paddla kajak.

– Jag har ju paddlat en hel del, men av någon anledning tror många att jag är mycket duktigare än vad jag är. Mina fördelar är väl att jag är seg och uthållig, men jag är ingen snabbpaddlare eller någon lysande tekniker.

”Då var jag beredd att dö”

Jag paddlar på mina egna villkor.

Samtidigt är det ju Jims mentala styrka och som varit avgörande för att hans expeditioner lyckats.

– När jag var bonddräng låg jag ofta och rensade rovor, man såg en lång rad i åkern och den tog aldrig slut. Men då tänkte jag att om jag bara fortsätter och fortsätter och gnetar på så förr eller senare kommer jag till slutet. Det tänkte jag på under mina första stora överfarter och det gav en viss mental uthållighet.

UNDER SINA FÄRDER har Jim fått uppleva fantas-

tiska naturupplevelser och möten med djur, men även svåra fysiska och mentala prövningar.

– Det är sådana upplevelser då man tänker innerst inne att klarar man det här, då kanske man inte ska paddla mer. Jag har tre sådana som jag kallar överlevnadspaddlingar och så här i efterhand förstår jag att Tanafjorden var den farligaste.

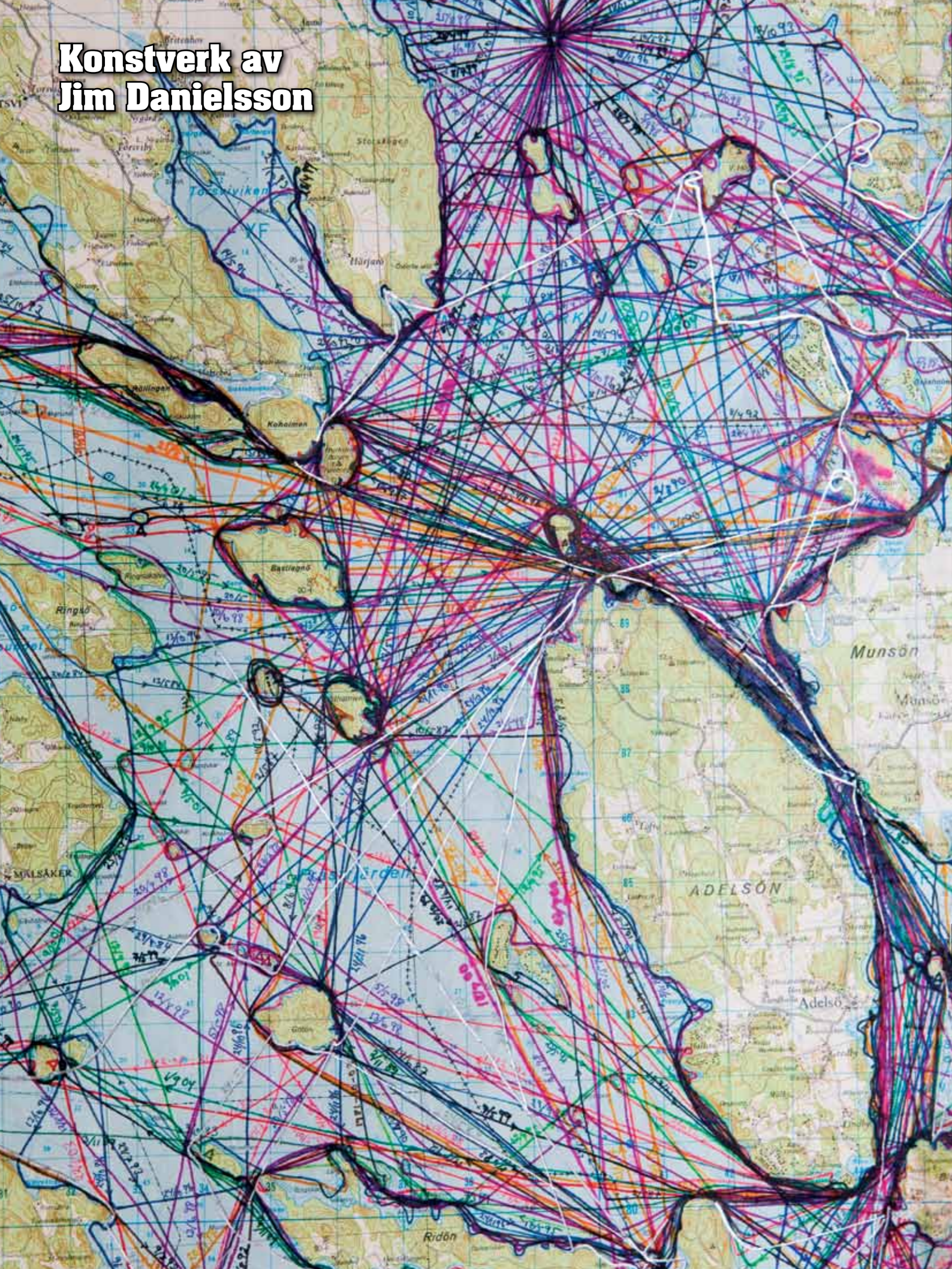
Tana fjord ligger uppe i nordligaste Norge och är känd dels för att strömmen inte följer den vanliga tidvattencykeln, utan den kan plötsligt ändra sig på en tid den inte borde ändra sig.

Den morgon Jim gick ut var det stilla och det gick lite dyningar, men när han var halvvägs över började en fjordvind blåsa. Den uppkommer av att det ligger stora kalla luftmassor över snövidderna uppe på bergen, som kan flyttas av ett litet vinddrag. Det som då händer är att de kalla luftmassorna rasar ner över fjorddalen och accelererar ut mot havet som en blåslampa ut ur fjorden. Jim hade tajmat överfarten så att tidvattnet skulle gå ut och havet vara lite lugnare, men halvvägs över vände strömmen och mötte den hårda fjordvinden.

– Hade det minsta gått fel där är det tveksamt om jag hade klarat mig. De som håller på med långfärdspaddling som säger att de aldrig har varit rädda, de är antingen onormala eller så talar de inte sanning. Jag går aldrig ut om det är för hårt väder men förr eller senare hamnar man i hårt väder även om man inte går ut i det.

När vågorna slog ihop sprutade stora fontäner rakt upp i luften. Kajaken försvann ibland helt under vattnet för att sedan kastas omkring som en liten kork. Jim hade fullt upp och var rädd att förlora motoriken i tumultet. Plötsligt lyftes kajaken upp av två extra stora

Konstverk av Jim Danielsson

Jim passerade 2005 respektive 100 000 kilometer i kajak.

vågor som slog ihop och Jim föll med huvudet nedåt mot vattnet. Nu fick han äntligen betalt för all den träning han lagt ner, med en snabb kvartsroll var han tillbaka upprätt.

– Då var jag beredd att dö. Jag kommer att kapsejsa här och även om jag klarar eskimåsvängen galant så kommer jag att bli nerkyld och vara i sämre skick än innan när jag kommer upp. Men då tänkte jag att innan jag dör ska jag paddla som jag aldrig någonsin har gjort. Och det var så förlösande, när vägorna kom satte jag axeln emot och krafterna strömmade till på något sätt.

Så småningom tog sig Jim in till land och sköt upp kajaken bland snövallarna. Han satte ner foten på en rund fin liten vit sten som han sedan tog med sig och kom att kalla livets sten.

– Jag kände mig fullständigt pånyttfödd och då får man en väldig förmåga att se det vackra i mycket enkla saker. Ett första grönt grässtrå som syntes vid iskanten, otroliga färger och det hade börjat töa lite så smältvatten rann nedför i en bäck – det var fantastiskt.

Norges karga och exponerade kust, med snöklädda berg på ena sidan och ishavet på den andra gav Jim många spännande upple-

velser och det här var två extrema stunder. Jim har kallat den långa färden för en av de farligaste, lyckligaste och innehållsrikaste perioderna av sitt liv.

De senaste åren har Jim känt att han börjar bli lite till åren och han säger sig därför nu ha gjort sina största överfarter.

– Respekten för överfarter och har ökat hos mig och min kapacitet är på nedåtgående, så jag måste dra in mina säkerhetsgränser och nu när jag varit med om lite hårda tag har jag ännu större respekt.

NÄR JIM INTE är ute på haven händer det ofta att han trots detta sitter i kajaken, fast ute i garaget för att pröva ut någon ny utrustningsdetalj. Han säger sig ha suttit där ett oändligt antal gånger.

– När man har gjort det tillräckligt länge och märker hur mycket små justeringar betyder så tycker jag till sist att kajaken har en egen själ på något sätt, så han kan tala till mig när jag är ute på mina ensampaddlingar.

Jim förklarar att ibland när han är ute under någon ljus Norrländsk natt eller bara tidigt vid tre, halv fyrtiden på morgonen i hans hemmavatten händer det att tankarna börjar mala

och han tänker på sina förfäder. Han känner en gemenskap med sjöfarare som färdats på samma vatten långt innan han fanns och han känner gemenskap med dem som kommer att färdas på samma vatten långt efter det att han inte längre finns. Dessa vatten har korsats tusentals gånger men trots detta finns inga spår efter sjöfararna. Jim brukar göra en jämförelse med skid- eller skridskoåkning på vintern, då tycker han att hemmavattnen är besudlade med mängder av spår och ibland skräp.

– Sedan kommer jag en höst, det är alldeles stilla och lite dimma, jag paddlar ljudlöst fram och vänder mig om för att se svallvägorna dö ut bakom mig. Det finns inte ett spår efter mig.

JIMS FÄRDER OCH böcker har inspirerat många människor till att våga ta steget och förverkliga sina drömmar och äventyr. Hans kajak har inte lämnat några spår i de vatten han korsat, men de avtryck han gjort i en hel generation paddlars medvetande kommer att bestå för lång tid framöver.

Text: **Lars Larsson**
Foto: **Fredrik Fransson**

PADDELLEGENDEN

Namn: Jim Danielsson.
Född: 1933.

Paddlad sträcka: 101 884 km.
100 000 km nåddes 25 november 2005. Det var den 2225 paddeldagen i Jims liv. Den historiska färden gick från Äppelviken, den 370:e gången som Jim startade från den punkten. Exakt på den plats där Jim 1981 hade tagit sina första paddeltag tog han sig över milstolpen 100 000 km.

Antal eskimåsvängar: 22 366 st.

Antal rundade fyrar: 1 450 st, av dessa 799 st i Sverige, 263 st i Finland, 338 st i Norge, 5 st i Ryssland, 2 st i Tyskland och 43 st i Danmark.

PADDLING

Jim har erövrat Havspaddlarnas Blå Band fyra gånger.

Har gett ut två böcker: "148 dagar i havskajak" (1993) och "100 000 kilometer i havskajak" (2006).

HBB: Jim Danielsson instiftade Havspaddlarnas

Blå Band 1990. Jim blev förste godkända HBB:are 1991. Sedan dess har färden fullbordats av paddlare från Sverige, Finland, Danmark, Tyskland och England.